51ste jaar. — N° 48. Zaterdag, 23 April 1904

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

De POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Drie maal per week **6** franks per jaar
Twee » » **5** »
Een » » **4** »

Een blad afzonderlijk **10** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** cent^mes per drukrege
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: **1** fr. de drukregel.

TONGEREN, DEN 23e APRIL 1904.

VAN ALLES WAT.

De Kamer heeft nog drie weken zittijd te barer beschikking, drie en half ten hoogste, indien zij beslist te zetelen tot aan O.-L.-H. Hemelvaart, welke op 12 Mei valt.

Na dien datum zal men niet meer zetelen, hierover is men het eens.

Het is klaar dat in dat korte tijdstip de Kamer de begrootingen, welke nog op de dagorde staan, niet ernstig meer zal kunnen bespreken.

Zij zal ze weer in galop stemmen.

Men bedriegt zich wanneer men denkt dat de morgenzittingen veel hebben tot het afdoen der zaken.

De eenige dienst welke zij tot hiertoe bewezen hebben is, van aan sommige volksvertegenwoordigers toe te laten opmerkingen in 't midden te brengen, waarmée zij hopen kiesreclaam te maken.

Meestijds spreekt of leest de redenaar voor leege banken, maar 't is hem voldoende te weten dat zijne proza zal verschijnen in het Beknopt Verslag en in de Annalen.

Daar men enkel 's namiddags stemt, zijn de Volksvertegenwoordigers, die de moeite nemen om aan de morgenzittingen deel te nemen, zeer zeldzaam.

* *

Men weet dat M. Janson, geïnterviewd in 't zuiden, waar hij verblijft, over den mogelijken uitslag der kiezingen van Mei, geantwoord heeft dat zij het ministerie en de meerderheid aan het bewind zullen houden.

Zijne vrienden te Brussel zijn van dezelfde meening, maar zij zijn woedend over de ruchtbaarheid welke is gegeven aan dit gesprek, dat niet voor de openbaarheid bestemd was.

* *

Te Luik hebben de katholieken zeer ernstige kans een vierden zetel van volksvertegenwoordiger te bekomen.

De christen-democraten, die de tweede kandidatuur hebben op de gemeenzame lijst, verklaren zich ten volle voldaan en leggen den grootsten iever aan den dag om de kandidaten van het katholiek verbond te doen zegepralen.

Te Verviers zijn de katholieken ook vol iever. Zij maken zich gereed om de hartelijkste ontvangst te bereiden aan den Bond der Kringen, die deze stad gekozen heeft, om er zijne jaarlijksche zittingen te houden.

* *

Te Charleroi, dat met Luik de voornaamste sterkte was van de socialisten, zullen deze zeker eenen zetel verliezen.

Zij vermoeden het en wisselen de bitterste aanmerkingen met de liberale partij, die inderdaad in al de kool-arrondissementen een hevigen veldtocht voert tegen hare vroegere bondgenooten.

Het woord verraad weerklinkt daar evenzeer te Luik 't geval was, toen, na de gemeentekiezingen, de progressisten overeenkwamen met de doctrinairen, om de socialisten uit het schepencollege te sluiten.

Kiesvergaderingen

van *ZONDAG 17 APRIL te*

Alken, Wellen en Borgloon.

Het kanton Borgloon heeft verleden zondag deer genoten, — in hare drie voornaamste gemeenten — de Heeren Helleputte, Desmaisières en Vroonen te ontvangen. In elk dezer drie plaatsen werden de kandidaten onzer vredelijst met groote vreugde en waren geestdrift begroet. Met blijkbare voldoening was er reeds het blijde nieuws vernomen gewoorden van den goeden uitval der vredesonderhandelingen, die om wille van eenheid en eendracht waren aangeknoopt geworden.

Te Alken

werd de vergadering gehouden in de nette en proper lokalen der meisjesschool. Zij had plaats om half elf juist in de tegenwoordigheid eener drukke volksmenigte.

De Heer Burgemeester WIJGAERTS, een der IJzer en volksgezind Alkenaar, doet eenieder bemind en hooggeschat, stelde de heeren kandidaten aan zijne medeburgers voor en drukte eenieders blijdschap uit, over deze vreedzame en gelukkige vereeniging.

Hij geeft het woord aan M. DESMAISIÈRES die, in eene schoone en klaar opgestelde vlaamsche redevoering, het groote voordeel aanwijst, dat er gelegen is met onze katholieke regeering te handhaven. Hij steunt zich op hetgeen gebeurt in het pri sterbeproefde Frankrijk en toont aan welk gevaar ons bedreigt, moest de regeering van ons land, ooit in handen vallen der bewonderaars van Combes.

Doelende op de groote veranderingen welke Limburg, dank aan de rijke kolenmijnen die zich in zijnen schoot bevinden, zal ondergaan, doet de sympathieke spreker het noodzakelijke er van leiden, ons braaf Limburgsch volk te behoeden tegen de aanvallen der vijanden van godsdienst en maatschappelijke orde, die er zullen trachten standplaats te kiezen.

De achtbare volksvertegenwoordiger eindigt met zijne kiezers te herinneren, dat hij, sinds 14 jaren, voor het welzijn der kiezers van het kanton Borgloon gewerkt heeft in provincieraad en Parlement en drukt de hoop uit, dat zij hem nogmaals met hun vertrouwen zullen vereeren. (Langdurige toejuichingen).

De Heer Burgemeester bedankt den Heer Desmaisières en geeft het woord aan M VROONEN.

In hartelijke en ongekunstelde taal, stelt hij zich aan de vergadering voor er op wijzende, hoe moeilijk het voor hem zijn zoude, elken kiezer afzonderlijk te bezoeken en over zijne belangen te onderhouden. Vraagt hun, in geval zij de tusschenkomst een hunner noodig hebben, zulks in volle vertrouwen, maar ook in rechtzinnige oprechtheid en met onderwerping aan den uitslag, die niet altijd even voordeelig kan zijn. M. Vroonen weigert zijn eigen lof te maken. Hij zegt alleen te willen blijven voor eenieder, zooals hij het sinds 35 jaren lang was. Hij legt in korte woorden de redenen uit, waarom hij zich thans, te samen met de H.H. Helleputte en Desmaisières opdoet en raadt openbartig de kiezers, zooals zijne persoonlijke vrienden aan, te stemmen boven aan de lijst. (Levendig handgeklap).

Nadat de Heer Wijgaerts M. Vroonen bedankt heeft, neemt M. HELLEPUTTE het woord: Sinds vier jaren, zegt hij, dat ik met u niet meer gesproken heb, is hier te Alken nog al wat veranderd, er is iets dat niet veranderd is en er is iets dat moet veranderd worden.

In de uitbreiding van dit eerste punt, brengt M. Helleputte hulde aan de nagedachtenis van M. den notaris Mondus en stelt de verandering vast, die in de parochie heeft plaats gehad. Spreker maakt den lof van den Z. E. Brauns, den tegenwoordigen pastoor. Hij wijst op de kerk, zoo prachtig veranderd en de andere verbeteringen in het dorp reeds gedaan.

Wat niet veranderd is, roept de redenaar uit, dat zijn de kiezers van Alken. Zij zijn even goed gebleven als vroeger, even getrouw aan hunne katholieke partij.

Wat moet veranderd worden, dat zijn een drietal uwer groote wegen die in erbarmelijken staat verkeeren. Te samen met onze vrienden uit de provincieraad en uwen gemeenteraad zullen wij dit ten goede maken; ten minste, wij zullen alles doen, wat in onze macht is, om daartoe te komen.

Daarna zegt de Heer Helleputte, dat de kiezers van Alken zullen beletten, dat onze lijst aangetast worde of dat — door hunne medehulp — onze meerderheid in de Kamers vermindere, hetgeen zou voet geven aan onze tegenstrevers.

Hij wijst op de groote noodzakelijkheid der stemming boven aan de lijst. — Spreker drukt al het vertrouwen uit, dat hij heeft in de kiezers van Alken.

Op voorhand bedankt hij hen en verzekert hen van hun aller toegenegenheid en grootste dienstvaardigheid.

De Heer Burgemeester dankt nogmaals en verleent het woord aan M. FLOR. DEPLOIGE, in hoedanigheid van provincieraadslid van het kanton Loon. Deze spreker handelt over den toestand, waarin deze kiezing zich voordoet en bespreekt met de kiezers het punt: voor wie wij, kiezers van het Kanton Loon, 't beste doen van te kiezen?

Op klare wijze legt M. Deploige uit, hoe de onderhandelingen tusschen de gekozenen en de Associatie van Tongeren hebben plaats gehad en wat er uit gevolgd is. De 3de plaats is wel de gevaarlijkste, zegt hij, maar 't is de laatst bijgekomene die te moet aanneemen. Hij brengt hulde aan het zelfopoffrend en vredesgezind karakter van M. Vroonen.

Het is het belang, het grootste belang, van het kanton Loon, zoo eindigt hij, dat eenieder hier stemme voor de lijst der H.H. Helleputte-Desmaisières en Vroonen. (Toejuichingen.)

De Eerw. Heer BRAUNS, pastoor, maakt op zijne beurt den lof van elk der kandidaten. Hij zegt dat hun verleden borg blijft voor de toekomst en stelt voor hen te samen als de kandidaten der katholieke partij uit te roepen. (Daverend slaan de handen in en en geestdriftvol juicht de zaal de kandidaten toe.) — Daarbij wordt de zitting geheven.

Te Wellen.

Toen, rond kwart na twee uren, de Heeren Kandidaten hunne intrée deden in de ruime en schoone meisjesschool van Wellen, was deze reeds opgevuld met kiezers.

De Z. E. Leenders, de eerbiedwaardige herder dezer schoone parochie, zal de vergadering voor en gaf na eenige woorden van verwelkomming, het woord aan M. DESMAISIÈRES.

Na zijn genoegen uitgedrukt te hebben, zich tusschen zijne vrienden en kiezers van Wellen te bevinden, en de noodzakelijkheid te hebben vastgesteld van eenparig te ieveren voor het bewaren onzer huidige regeering, zegt de Heer Volksvertegenwoordiger dat onze meerderheid in de Kamer niet zoo groot meer is, als vóór de toepassing der wet op de Evenredige Vertegenwoordiging. Het is aan de katholieke kiezers, te beletten dat deze meerderheid nog vermindere, want het zou voet geven zijn aan de liberalen en socialisten, die het vooral gemunt hebben op onze doorbaarste rechten en vrijheden en onze heilgate instellingen. Hij maakt den lof onzer regeering en zegt dat het land door onze vrienden met zooveel wijsheid bestuurd wordt, dat de tegenstrevers zelven geene grieven kunnen aanhalen. Ook alle hunne interpellaties, die zij met veel lawijd aankondigen, loopen gewoonlijk op een sissen af.

Sprekende over zijne 14-jarige vertegenwoordiging van het Kanton Loon in provincieraad en Kamer, kan hij de getuigenis afleggen, steeds de belangen en wenschen zijner mandatgevers trouw te hebben verdedigd. (Ovatie).

De Heer HELLEPUTTE, in eene doorschoone redevoering, brengt eerst en vooral hulde aan den Z. E. Heer Leenders, pastoor van Wellen sinds 25 jaar, en wiens jubeldag voor den Dinsdag 19de in voorbereiding was. Dan schetst in korte woorden de bekwame spreker den toestand der politiek in 't arrondissement en zegt al het goede dat hij verwacht van den voltrokken vrede en de herstelling der eendracht in onze rangen.

Het Staatsbestuur, zoo vervolgt hij, moet kunnen rekenen op onze partij, want geene andere is in staat haar daartin te vervangen. Wat zou er immers gebeuren, zoo wij de meerderheid verloren? Geene mogelijkheid zou meer bestaan nog een ordebestuur daar te stellen. En wat zou het land zijn zonder orde? Zouden de armen zijn, en de kleine burgers, die er het meest zouden door lijden.

Vervolgens spreekt hij een krachtig rekwisitoir uit tegen de socialisten en legt de verderfelijkheid hunner grondstelsels bloot.

Ten slotte vraagt hij de kiezers van Wellen getrouw te blijven aan het kristen geloof en de katholieke principen. (Lang. toejuich.)

De Heer VROONEN legt eerst en vooral uit, waarom hij thans op rang staat, te samen met de Heeren Helleputte en Desmaisières; als politiek programma zegt hij volledig ten akkoord te zijn met zijne twee collegas. Wat zijn persoon betreft, hij denkt dat zijn 35jarig politiek leven en streven voor de goede zaak een waarborg zijn voor wat hij in 't vervolg zal wezen. Hij vraagt eene enkele zaak, dat eenieder zijn plicht doe als ware katholiek en stemme boven aan de lijst. (Toejuichingen).

M. Fl. Deploige acht het zich ten plichte de kiezers in te lichten over een incident, waarin zijn naam is gemengd geweest. Hij bespreekt verder de onderhandelingen die hebben plaats gehad en wat er uit gesproten is. Thans, zoo gaat hij voort, zal ik eerlijk katholiek naar geweten en overtuiging kunnen handelen. Niemand meer dan de drie heeren die hunne kandidatuur aan uwe goedkeuring onderwerpen, zijn uwe belangen zoo zeer genegen en en immer gaven zij daarvan de tastbaarste bewijzen. (Toejuich.)

De Z. E. Heer PASTOOR LENDERS, in eenige zeer gepaste en hartelijke woorden, vraagt aan zijne parochianen, als een persoonlijk en bijzonder genoegen, als één man te stemmen voor de drie kandidaten der eendrachtslijst. Hij maakt den lof van elk hunner en stelt de vergadering voor hunne kandidatuur toe te juichen. (Daverend handgeklap beantwoordt de priesterlijke taal en na nog eenige woorden van dankbaarheid gesproken door M. Helleputte, wordt de zitting geheven.)

Te Borgloon.

Hier had de vergadering plaats in den katholieken kring, alwaar — lang voor het uur reeds — zich eene groote menigte bevond.

De Heeren Kandidaten werden het verhoog opgeleid door den Heer ridder BORMAN, provinciaal raadslid van het kanton Loon. De katholieke fanfare, van op de tribune, liet een paar opwekkende stukken hooren. — Namens de fanfare trad M. DARIS vooruit om de Heeren Helleputte, Desmaisières en Vroonen welkom te heeten en hun de vertekering te geven der gechiehtelid van heel de Loonsche bevolking.

M. HELLEPUTTE dankt in naam zijner collegas en in zijnen naam M. Daris voor de woorden van toegenegenheid die hij hen komt toe te sturen.

M. ridder DE BORMAN opent de zitting, en verklaart dat het overbodig is de Heeren kandidaten met vele loftuigende woorden voor te stellen. De HH. Helleputte en Desmaisières zijn genoeg de bevolking gekend, om de uitstekende diensten steeds aan het kanton bewezen.

Wat M. Vroonen aangaat, dé ze is geen onbekende voor een katholiek Limburger. Zijne uitstekende diensten steeds de katholieke zaak bewezen, hebben eenieders aandacht genoeg getrokken.

Het woord is aan M. DESMAISIÈRES.

Met heldere stem onderhoudt het achtbaar Kamerlid zijne kiezers over de weldaden door de katholieke twintigjarige regeering aan ons land geschonken. In schoone vlaamsche bewoordingen schetst hij al her goede door onze Welgevers verricht op social en financieel gebied en bewijst, dat 't vooral de kleinen en de minderen geweest zijn, voor wie onze vrienden de beste wetten gemaakt hebben. Die meerderheid, welke ons land aan de spits gesteld heeft van beschaving en vooruitgang, dient behouden, ja vermeerderd zelfs De achtbare spreker, doelende op de toekomende mijnontginningen der Kempen, wakkert de katholieken aan, te waken en te zorgen ondat die nijverheidstreek van morgen katholiek weze en door den goedsdienstig. — Na zijne groote verkleefdheid en toegenegenheid voor zijne mandatgevers licht gegeven te hebben, doet de sympathieke volksvertegenwoordiger een dringend en oproep tot al zijne kiezers, om eenparig te stemmen in het hoofdvakje hunner lijst. (Ovatie).

M. HELLEPUTTE acht het niet meer noodig zijne geloofsbelijdenis van over 4 jaren te hernieuwen. Hij zegt zich nochtans verplicht de kiezers van Borg-Loon in te lichten over de gebeurtenissen die tijdens de vredesonderhaadelingen hebben plaats gehad en waardoor M. Vroonen op hunne lijst is komen te staan.

M. Hell-putte maakt den lof van M. Vroonen, die de opene plaats op onze lijst, ter wille der eenheid, heeft aangenomen. (Bravos).

Hij heeft steeds gezegd, gaat de talentvolle spreker voort, dat hij die plaats aannam met oprechtheid en eerlijke inzichten. Ook is het met M. Vroonen dat ik verlang door u uitgeroepen te worden en dat ik wil zegepralen. (Langd. toej.)

Spreker bepaalt dan de beteekenis van den strijd tegenover de tegenstrevers: liberalen, socialisten en Daensisten. M. Helleputte bewust daarnevens, dat alle stem, die den alleenstaande kandidaat zal gegeven worden, de macht der tegenstrevers vermeerdert.

Na een oogslag geworpen te hebben in de belangrijke geschiedenis van het graafschap Loon en over de herstelling van de monumentale kerk en het prachtig stadhuis te hebben gesproken, houdt de achtbare Volksvertegenwoordiger de vergadering voor, welke de plich en zijn van den katholieken kiezer.

De strijd van heden, zegt hij nog, is geen strijd tegen personen, maar tegen principen. In het Evangelie van dezen zondag werd er gesproken van Jesus den goeden herder, en gezegd: Dat er slechts *eene kudde en één herder* moeten zijn. Welnu, dit moeten wij ook bekomen in ons arrondissement, daar zullen al onze vrienden de hand toe leenen en dan zullen wij op 29ste Mei a. st. de zegepraal kunnen vieren onzer vredelijst en de volledige herstelling der eendracht in onze partij. (Drukke toejuichingen).

M. E. VROONEN begint met te zeggen, dat hij gelukkig is met de HH. Helleputte en Desmaisières op de lijst te staan. Hij heeft de vredesvoorwaarden aangenomen, in gehoorzaamheid en in onderwerping. Indien ik nog moet vallen, zoo zegt hij, dan nog zullen de HH. Helleputte en Desmaisières — volgens het verdrag met mij aangegaan — mij in alles erkennen, wat de belangen aangaat van ons arrondissement. Hij smeekt zijne vrienden, allen te stemmen en te werken voor de teele lijst. Hij zegt in algeheele overeenstemming te zijn van gedachten en handelwijze met zijne twee achtbare collegas (Toej.)

De heer Flor. DEPLOIGE, in zijne hoedanigheid van provinciaal raadslid van het kanton Loon, wakkert de kiezers aan op 29ste Mei a. st. al hunne stemmen uit te breugen ten voordeele der gansche katholieke lijst. Hij maakt het historiek der samenstelling dezer lijst en stelt, heel klaar en duidelijk, de verantwoordelijkheden vast, die geenszins door onze kandidaten moeten gedragen worden.

Den lof makende van elk der kandidaten en vooral van M. Desmaisières, den bijzonderen kandidaat van het kanton Loon, besluit hij dat de kiezers van Loon er alle profijt bij hebben deze drie heeren — ter verdediging hunner intresten — naar de Kamer te zenden. (Toej.)

De Heer Voorzitter stelt dan de vergadering voor de HH. Helleputte Desmaisières en Vroonen als de katholieke kandidaten voor de aanstaande Kamerkiezing uit te roepen. Daverend handgeklap beantwoordt deze voorstelling. De Heer Helleputte bedankt nogmaals, in wel gepaste woorden, waarna de vergadering geheven wordt, onder het zingen van het schoone lied: « DE VLAAMSCHE LEEUW ».

Si.

Groote MEETINGEN

te geven door onze achtbare katholieke kandidaten:

MM. Helleputte, Desmaisières, Vroonen.

ZONDAG 24 APRIL :

Te Lanaeken, om 11 uren, in de Katholieke school ;

Te Reckheim, om 2 uren, in de Katholieke school ;

Te Meeuwelen, om 4 uren, in de Katholieke school ;

Te Stockheim, om 6 1/2 's avonds, in de Katholieke school.

ZONDAG 1 MEI :

Te Maeseyck om 2 1/2 uren.

ZONDAG 8 MEI :

Verschillige vergaderingen zullen dien dag gehouden worden in het kanton Sichen-Sussen-Bolré.

DONDERDAG, 12 MEI (O. H. HEMELVAART):

Vergadering in het kanton Achel.

ZONDAG 15 MEI :

Te Lommel, om 10 uren ;
Te Peer, om 2 1/2 uren ;
Te Bree, om 4 1/2 uren.

ZONDAG 22 MEI (PINXSTEREN):

Vergadering in het kanton Bilzen.

MAANDAG 23 MEI, (PINXMAANDAG):

Te Cortessem en Vliermael.

Katholieke Associatie

VAN HET

Kanton Tongeren.

De aanbiedingen van candidaturen voor de *Provinciale* verkiezingen van het kanton Tongeren zullen voor den Voorzitter aanvaard worden tot den 24 *April* inbegrepen.

Deze aanbiedingen zullen door minstens 20 kiezers onderteekend moeten zijn en door de kandidaten worden aangenomen en onderteekend.

Tongeren, 12 April 1904.

NAMENS HET KOMITEIT :

De Sekretaris, L. STAICK. — *De Voorzitter,* E. VROONEN.

M. Desmaisières,

onze achtbare volksvertegenwoordiger, zal op

Donderdag 5 Mei,

dag der foor, in het lokaal van de Land- en Tuinbouwmaatschappijen, in het Koffiehuis *Allée Verte*, Kielenstraat te Tongeren, van tien ure tot een, de personen ontvangen die hem verlangen te spreken.

NIEUWS
uit de stad en de provincie.

Paardenmarkt te Tongeren *DONDERDAG 5 MEI.*

Op de markt van TONGEREN van donderdag waren te koop geteld: 372 koeien en kalveren, 249 vette varkens en 1504 magere varkens, 4 schapen.

Aanstaande Woensdag 27 April om 9 uren, zal in de Kerk der Clarissen-Coletienen te Tongeren, eene plechtige Hoog Mis plaats hebben, ter gelegenheid van de Professie, en Kleeding van twee Kloosterzusters; na de H. Mis, Sermoen, door den Zeer Eerwaarden Pater Paulus, Minderbroeder.

Onze Maatschappijen.

ONDERLINGEN BIJSTAND HET BURGERWELZIJN EN LIJFRENTKAS VAN 'T KANTON TONGEREN.

Morgen zondag, 24 April, zal op plechtige wijze het *BESCHERMFEEST VAN ST-JOZEF*, Patroon van beider Maatschappijen, gevierd worden. Verschillige feestelijkheden zullen te dezer gelegenheid plaats hebben.

De feestelijkheden, waar de leden van den VOLKSBOND ST-MATERNUS driingend worden op uitgenoodigd, zijn door het Bestuur vastgesteld als volgt:

Om 9 1/2 ure 's morgends : Vergadering in het lokaal der Maatschappijen, Hondstraat.

Om 9 3/4 ure : STOET NAAR O. L. V. KERK, om er de Plechtige Hoogmis bij te wonen.

Om 11 ure : OPTOCHT door de voornaamste straten der stad, voorafgegaan door de Kleine Harmonie DE EBURONEN WACHT.

Om 11 1/2 ure : FEESTZITTING in het lokaal van den Volksbond.

Om 4 ure 's namiddags. ALGEMEENE JAARLIJKSCHE VERGADERING van de leden der « Lijfrentkas van 't kanton Tongeren », gevolgd door *Muziekfeest, Voordracht en Tombola.*

Het Bestuur der Maatschappijen hoopt dat al de leden van den Volksbond deze verschillende plechtigheden en feestelijkheden met hunne tegenwoordigheid zullen opluisteren.

MAATSCHAPPIJ « BURGERBOND. »

Zondag 24 dezer, jaarlijksche viering van het BESCHERMFEEST VAN ST-JOZEF.

DAGORDE.

Ten 9 1/2 ure 's morgens, bijeenkomst in het lokaal.

Ten 10 ure, deelneming aan de plechtige Mis.

Ten 11 ure, wandeling door de stad en Vergadering in den Volksbond.

Ten 4 ure 's namiddags, Voordracht in den Volksbond door M. Joz. LERNAERS, lid van den nieuwen sprekersbond.

Ten 8 ure 's avonds, voor al de eerwaardigen leden der maatschappij: kunstige muziekavondpartij, « *het hooren eener volmaakte gramofoon* » en vriendenfeest.

Namens het bestuur.

De Secretaris ALEXIS NICOLAERS. — De Voorzitter JOZEF DECKERS.

ZEEAVONTUREN.

14de VERVOLG.

Nooit had hij de verrukking van dat oogenblik gevoeld. De welzenschap, dat hij jemand het leven kon ontnemen, gaf hem een besef van koninklijke macht. Het was het welbehagen in den strijd, het menschdier, dat, plotseling gewekt, iedere overlevering van eenwen van beschaving te niet doet.

De strijd werd nog steeds voortgezet.

Wilbur boorde het, afschoon op de plek, waar hij stond, alle uitzicht benomen was door den rook van het brandende gebouw. Toen hij zich met het mes in de hand omkeerde, zich afvragend, wat hij nu doen zou, drong eene gestalte naar hem toe, onherkenbaar door den rook.

Het was Moran, maar zooals Wilbur haar nooit gezien had. Hare oogen gloeiden. Hare armen waren tot den elleboog ontbloot, hare dikke vlechten vlogen om haar heen, terwijl zij met eene stem, heesch van het schreeuwen, in hare langvergeten Noorsche taal stukken zong uit oude saga's, woorden en volzinnen, waarvan zij zelve de beteekenis niet begreep.

De woede van den strijd had zich bij haar tot een soort van razernij verheven. Zij was buiten zichzelve van opwinding. Zij was teruggekeerd tot de Vikings en zeeroovers van de tiende eeuw — zij was Brunhilde, eene schildmaagd, een Walkure, de dochter der berserkers, en evenals dezen, vocht zij als eene razende; zij zag niets, zij hoorde niets, al hare krachten waren verdubbeld, zij was ongevoelig voor pijn, en doof voor elke toespraak.

Met opgeheven dolk stormde zij op Wilbur aan, zonder haar zingen te staken. Wilbur schreeuwde haar eene waarschuwing toe; hij wist niet wat hij zag, en haar onzinnige aanval deed zijn zelfbewustzijn terugkeeren.

— Moran! Moran! riep hij. Wat is het — gij vergist u! Ik ben het Wilbur — uw kameraad, ziet gij dat niet?

Moran kon niet zien — zij was blind voor vriend en vijand, en doof voor redeneering; en met al de kracht van haren arm deed zij een uitval naar hem. Zij had zelfs de behendigheid van beweging verloren. Wilbur liet zijn mes vallen en greep haren rechterpols. Onmiddellijk greep zij hem met de vrije hand bij de keel, en toen hij hare kracht voelde, door hare woede verdrievoudigd, wist hij dat hij streed om zijn leven.

Eerst hield Wilbur haar alleen van zich af, om haar te beletten, haren dolk te gebruiken. Hij deed zijn best, haar niet te bezeeren. Doch, hetzij door den sterken drank, dien hij gebruikt had, hetzij door de opwinding van den strijd en het plotseling ontwaken van het dier in hem — alles verwarde zich in zijne gedachten. Hij zag de zaken niet meer in hunne werkelijke verhouding. Hij verheugde zich, zijne kracht te kunnen meten met eene andere kracht, die even groot was. Hij streed tegen Moran, niet zooals hij zou strijden tegen ieder ander, man of vrouw. Hij streed als tegen eene persoonlijke macht, die hij moest overwinnen, als hij wilde blijven leven. Hij gal slag voor slag, kracht voor kracht, en verheugde zich in dien zonderlingen strijd, afschoon hij niet vergat, dat zijne tegenpartij het meisje was, dat hij lief had. Het was niet Moran zelf — het was hare kracht, hare vastberadenheid, haren wil, hare onafhankelijkheid, die hij ten onder wilde brengen.

Zij had haren dolk laten vallen of weggeworpen en de uitslag van hunnen strijd hing van hunne lichaamskracht af. Het was nu slechts de vraag, wie de baas zou zijn.

Tweemaal had zij Wilbur op de knieën geworpen en tweemaal had hij zich weer overeind gewerkt, bijgend, bloedend zelfs, maar met het vaste besluit, haar te overmeesteren. Eens nam hij zijne kans waar en sloeg haar met de vuist tusschen de oogen, in de hoop, dat zij duizelig zou worden, zoodat het gevecht een einde zou nemen.

De stoot scheen haar echter niet te hinderen. Nu zag hij ook dat zij, ondanks hare berserkerswoede, wist wie hij was; en nu scheen ook het onbegrijpelijke hem duidelijk te worden. Hij wist nu tevens, dat het vreeselijke ernst was en dat er meer op het spel stond dan het leven. Moran verachtte een zwakkeling.

Voor een oogenblik lieten zij elkander los, en Moran haalde diep adem en sloeg hare mouw wat hooger op. Toen vloog zij weer op hem aan. Wilbur voorkwam haar, en greep haar om den hals en onder den arm, tegelijk met zijne rechterhand haren linkerpols pakkend. Met inspanning van alle kracht, die hem overgebleven was, duwde hij haar achterover en wierp haar op den grond, waarop hij eene knie op haar borst zette en met beide handen hare beide polsen als in eene schroef geklemd hield.

Toen gaf Moran zich plotseling gewonnen; hare spieren ontspanden zich, en tot Wilbur's groote verbazing glimlachte zij.

— Ho, kameraad, riep zij, dat was een heete strijd, maar ik heb het verloren — gij zijt sterker dan ik dacht.

Wilbur liet haar los en stond op.

— Hier, ging zij voort, geef mij uwe hand. Ik ben zoo zwak als eene jonge kat.

Terwijl Wilbur haar overeind hielp, bracht zij de hand aan haar voorhoofd, waar de sporen van zijne vuist nog te zien waren.

— Als gij dat weer eens doet, zegde zij, neem dan een steen of een sjorhout, of iets dat geen pijn doet, maar niet met uwe vuist.

Vol bewondering zag zij hem aan.

— Wat een krankje kerel! Ik zegde u immers, dat ik sterker was dan de meeste mannen. Maar ik ben de zwakste van ons beiden, en dat is een feit. Gij hebt mij overwonnen, kameraad — dat erken ik; en, gaag zij glimlachend en hem op den schouder tikkend voort — en, kameraad, denk er aan, ik houd van u.

— Nu, zegde Wilbur eindelijk, wij hebben heel veel te doen. Kom Moran.

Nu was Moran het hoofd niet meer. Na den korten strijd op het strand was alles veranderd. Nu was Wilbur de baas. Hij had ondervonden wat het zeggen wil, een mensch te dooden. Hij was nu voor niets meer bang of bestuteloos. Al zijne krachten waren verdubbeld.

Er scheen iets in hem gebard en verstijfd te zijn, sinds hij den zeeschuimer levenloos vóór zich had zien liggen; en een gevoel van zegepraal, van onbegrensd zelfvertrouwen vlamde in hem op. Hij greep eene zware stootbijl die bij de brandende hut was blijven liggen, wierp die hoog in de lucht en ving haar weer op.

— Kom, riep hij Moran toe; waar zijn de zeeschuimers gebleven? Ik moet er nog een hebben eer het plezier uit is.

Zij gingen naar den anderen kant van de brandende hut, en zagen juist noz, hoe het gevecht ten einde liep. De geheele geschiedenis had niet langer dan een kwartier geduurd. De zeeschuimers hadden het verloren. Vier hadden de vlucht genomen in de wilderais achter het strand en waren niet vervolgd geworden. Een vijfde was door een der koelies van de « Bertha » een been afgehakt, waarop hij zich had overgegeven. Een zesde, schreeuwend als een tijgerkat, was gevangen genomen, en voor den zevende had Wilbur zelf gezorgd.

Toen Wilbur en Moran om de hut heenkwamen, zagen zij de Chineezen van de « Bertha Millner » in eene groep bijeen staan, bijzeed en bebloed, eenigen halfnaakt, sog met de wapens in de hand. Hier of daar was een arm of een hoofd verbonden, maar zij waren allen bij elkander; of neen, niet allemaal.

— Er moet er nog een zijn, zegde Wilbur, angstig voruitstappend.

Bij hunne komst maakten de koelies ruimte en Wilbur zag een hunner stil op het zand liggen, met het hoofd op eene opgerolde vest.

— Het is Charlie! riep Moran.

— Waar is hij gewond? riep Wilbur. Jim! waar is Jim? Waar is hij gewond, Jim?

Jim, de eenige, behalve Charlie, die engelsch verstond en sprak, antwoordde:

— De Kai-zingh hebben uw pistool gevonden; Charlie was zoo druk aan het vechten, dat hij het niet zag; toen kwam er een achter hem en schoot Charlie in de zijde. Begrijpt gij?

— Heeft hij hem gedood? Is hij dood?

— Neen, ik denk dat hij spoedig zal sterven; nu weet hij van niets hij slaapt. Hij zal weldra voor goed slapen.

Wilbur sloeg zachtjes het verband weg, dat van een uitgesch-urde mouw gemaakt was.

De wond had weinig gebloed. De kogel was onder den arm ingegaan, en had een klein gaatje gemaakt, dat weer dichtgetrokken was, en waarop een klontje bloed was gestold. De koelie was geheel bi-rust-loos; hij lag met wijd geopende oogen en zijne ademhaling was zwak en ongeregeld.

— Wat dunkt u er van, kameraad? vroeg Moran zachtjes.

— Ik denk, dat hij een schot door de long heeft gekregen, antwoordde Wilbur ongerust. Die arme Charlie!

Moran ging op de knieën liggen, en legde den vinger op den dunnen gerimpelden pols, geel als oud ivoor.

— Charlie, riep zij. Charlie, zeg, kent ge mij niet? Wordt wakker, oude jongen! Ik ben Moran. Ge zijt niet zoo heel erg gewond, hé?

Charlie, deed een paar malen de oogen open en toe.

— Weet niet, antwoordde hij op zwakken toon; erg bezeerd.

Hij begon te hoesten. Wilbur slaakte een zucht van verlichting.

— Is orde! riep hij.

— Ja, dat geloof ik ook, stemde Moran toe.

— Allereerst moeten wij hem nu aan boord van den schooner brengen, zegde Wilbur. Wij kunnen hem er heen brengen met de sloep van de zeeschuimers, die hier ligt. Lieve hemel! riep hij opeens. De grijze amber, dien had ik geheel vergeten.

Hij was ontsteld. In de afschuwelijkste verwarring had niemand gedacht aan den buit. Zou al die strijd dan toch ook voor niets geweest zijn? Zoodra de zeeschuimers wisten dat zij aangevallen zouden worden, hadden zij heel gemakkelijk den grijzen amber kunnen verstoppen, desnoods hem vernietigen.

Met een paar stappen was Wilbur bij de sloep en aan het zoeken. Hij gaf een schreeuw van blijdschap. De amber was er; alleen was de klomp in vieren verdeeld, waarvan drie gedeelten in oude theekistjes waren verstopt en het vierde nog in het net van de hangmat gerold was.

— Wij hebben het! riep hij Moran toe, die hem gevolgd was. Wij hebben het, Moran! Meer dan 100,000 dollars. Wij zijn rijk, schatrijk, gij en ik. O, het was toch nog wel de moeite van het vechten waard, niet waar? Nu gaan wij hier vandaan, nu gaan wij onder zeil naar huis.

— Ik denk alleen aan Charlie, antwoordde Moran aarzelend. Als dat er niet bijkwam, was alles goed. Ik weet eigenlijk niet, of wij wel goed gehandeld hebben met het kamp te overrompelen.

Ik zou niet geerne willen dat Charlie voor deze zaak was doodgeschoten.

Verbaasd staarde Wilbur Moran aan. Waar was het roekloozte, ontembare meisje van gisteren, dat tegen hem gevloekt had en uitgevaren over zijne dwaze begrippen, van recht en onrecht?

— Kom! antwoordde hij ongeduldig, zoo erg is niets gedwongen geworden, ik — wij bedoel ik, hebben deselfde kansen gedeeld. Als ik dien kerel daar achter de buit niet afgemaakt had, zoo bij mij gedood hebben. In ieder geval hebben wij oos doel bereikt. Wij hebben den buit. Zij hebben hem ons ontnomen, en wij waren sterk genoeg om hem terug te halen.

Moran kuikte alsof die uitspraak haar genoeg was.

— Wel, wat nu, kameraad? vroeg zij.

— Nu gaan wij naar de « Bertha » en zoo spoedig onder zeil, als het getij toelaat. Jim en nog twee man gaan met Charlie in de sloep, en wij en de anderen loopen het strand langs. Wij moeten de zaak met Hoang ook nog afdoen, als bij ten minste niet losraakt en het schip in brand steekt eer wij terug zijn. Ik ben er niet opgesteld, die zeeschuimers mee naar San Francisco te nemen.

— Wat zullen wij met de twee gevangenen doen? vroeg zij.

— Laat ze loopen; wij hebben immers hunne wapens.

Moran en Wilbur hadden van plaats verwisseld. Nu was het Wilbur, die de verantwoordelijkheid en het bestuur der zaken op zich nam, en Moran vroeg hem om raad en legde zich bij zijn oordeel neder.

Op bevel van Wilbur werd Charlie naar de sloep gedragen, die onmiddellijk naar den schooner geroeid werd. Wilbur zelf zeed de touwen door, waarmee de gevangenen gebonden waren, en zegde, dat zij konden gaan waar zij wilden. De overigen keerden langs het strand terug naar de « Bertha Millner ».

(Wordt voortgezet.)